

Vlaams
Parlement

vergadering **C233**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Wonen, Armoedebeloid en Gelijke
Kansen

van 17 mei 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Katrien Partyka aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de nood aan een geïntegreerde bestuurlijke aanpak als voorwaarde voor de uitbouw van een sluitend veiligheids- en kwaliteitsbeleid door de lokale besturen – 1585 (2017-2018)	3
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de financiële situatie van jongeren die uitstromen uit de jeugdhulp – 1776 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de financiële situatie van jongeren die de jeugdhulp op volwassen leeftijd verlaten – 1848 (2017-2018)	7
VRAAG OM UITLEG van Katrien Partyka aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het woonbeleidsplan – 1834 (2017-2018)	13
VRAAG OM UITLEG van Björn Anseeuw aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de digitalisering van de huurpremie en -subsidie – 1852 (2017-2018)	16
VRAAG OM UITLEG van Vera Jans aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de oprichting van een onafhankelijke intersectorale adviesraad van en voor personen met een handicap – 1846 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de oprichting van een Vlaamse adviesstructuur voor personen met een handicap – 1885 (2017-2018)	20

**VRAAG OM UITLEG van Katrien Partyka aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de nood aan een geïntegreerde bestuurlijke aanpak als voorwaarde voor de uitbouw van een sluitend veiligheids- en kwaliteitsbeleid door de lokale besturen
– 1585 (2017-2018)**

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Katrien Partyka (CD&V): Artikel 135, paragraaf 2, van de Nieuwe Gemeentewet is misschien geen dagelijkse maar toch een wekelijkse realiteit voor veel burgemeesters. Dat artikel stelt dat de zindelijkheid, de gezondheid, de veiligheid en de rust op openbare wegen en plaatsen en in openbare gebouwen gewaarborgd moet zijn. Dat artikel kan worden toegepast om twee redenen: gevaar voor de openbare veiligheid of gevaar voor de openbare gezondheid.

In toepassing van dit artikel kan een burgemeester alle nodige maatregelen nemen om bijvoorbeeld over te gaan tot het onbewoonbaar verklaren van een pand. Het is mijn oprechte zorg, en ik denk die van veel lokale bestuurders en vooral van burgemeesters, dat een onbewoonbaarverklaring nog altijd niet kan verhinderen dat mensen zich toch inschrijven op een bepaald adres. Dat is een schrijnende realiteit. Bij een onbewoonbaarverklaring worden huurders uit een pand gezet, maar een week later dienen zich nieuwe families aan om zich in te schrijven en de gemeente is verplicht om dat te doen. Dat is natuurlijk een straatje zonder einde.

Een onbewoonbaarverklaring kan alleen als er echt een acuut gevaar is voor de gezondheid of voor de openbare veiligheid. Het is niet logisch dat een gemeente niet kan verhinderen dat in zo'n pand mensen worden ingeschreven. De bestuurlijke aanpak is iets dat meer opgang maakt, namelijk om zonder tussenkomst van het parket op een bestuurlijke wijze, geïntegreerd, te kunnen overgaan tot een aanpak van een problematiek, in casu huisjesmelkerij of slechte kwaliteit van woningen. De voorzitter van deze commissie heeft daar ook al bij verschillende gelegenheden op gehamerd. Minister, welke initiatieven kunt u nemen voor een sluitende bestuurlijke aanpak om dergelijke toestanden te verhinderen?

De inschrijving van personen in onbewoonbaar verklaarde woningen is uiteraard een federale bevoegdheid. Kunt u toch geen stappen ondernemen om die problematiek aan te kaarten zodat het Vlaams woonbeleid een sluitstuk krijgt via die bestuurlijke aanpak?

Als er administratief kan worden vastgesteld dat bijvoorbeeld in een woning van 80 vierkante meter elf personen zijn ingeschreven – dat is een voorbeeld uit het leven gegrepen – kan er dan niet aan worden gedacht om de procedure bij Wonen-Vlaanderen te verkorten? Want als de Wooninspectie wordt ingeschakeld, zijn we alweer enkele maanden verder, hoewel administratief onomstotelijk kan worden vastgesteld dat er een probleem is van overbewoning. Kan er niet sneller worden ingegrepen of kan die procedure worden verkort?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Partyka, ik ben blij dat u in uw vraagstelling zelf hebt aangehaald dat dit inderdaad grotendeels een federale materie is. Dat neemt natuurlijk niet weg dat we ook hier in Vlaanderen met die problematiek geconfronteerd worden.

Als ik uw vraag mag samenvatten – maar u mag mij straks in uw repliek tegenspreken – wilt u eigenlijk het inschrijvingsbeleid dat federale wetgeving is, verzoenen met de woonkwaliteit. (*Instemming*)

Daar zijn we het dan al over eens.

U vroeg welke initiatieven ik al heb genomen om een gecoördineerde en sluitende bestuurlijke aanpak van het veiligheids- en kwaliteitsbeleid door de lokale besturen mogelijk te kunnen maken. De gemeente beschikt over twee verschillende rechtsgronden om te kunnen optreden tegen veiligheids- en woningkwaliteitsproblemen. Enerzijds is er artikel 135 van de federale Nieuwe Gemeentewet en anderzijds titel III van de Vlaamse Wooncode. Het eerste is dus federale wetgeving en de Vlaamse Wooncode is uiteraard Vlaamse bevoegdheid, maar beide hebben een andere finaliteit.

De Nieuwe Gemeentewet biedt de juridische basis voor een optreden bij hoogdringendheid wegens acute gevaren voor de openbare veiligheid en/of gezondheid. De Wooncode beoogt de burgemeester een algemene verbetering van de woningkwaliteit tot een bepaald minimumniveau te kunnen aanbieden. Ondanks de verschillende finaliteit en bevoegdheden, is er uiteraard een raakvlak tussen beide. Vlaanderen heeft de voorbije jaren meerdere initiatieven genomen om daaromtrent een coherent en consistent lokaal beleid te faciliteren, in de mate van het mogelijke natuurlijk. Als we natuurlijk niet voor alles bevoegd zijn, is dat niet altijd evident. Maar waar we konden, hebben we het in ieder geval al wel gedaan.

Ik geef een aantal voorbeelden. De onbewoonbaarheidsbesluiten worden altijd opgenomen op de Vlaamse inventaris van ongeschikt en onbewoonbare woningen, ongeacht de rechtsgrond.

Wonen-Vlaanderen heeft een grondig juridisch onderzoek verricht naar de toepassing van artikel 135 van de Nieuwe Gemeentewet en naar dat raakvlak met de Vlaamse woningkwaliteitsprocedures. Op basis daarvan heeft het agentschap, samen met enkele gemeenten, een draaiboek uitgewerkt voor het kunnen optreden bij acuut gevaar in woningen. Dat draaiboek dat naast aanbevelingen ook een aantal modeldocumenten bevat, maakt deel uit van de handleiding 'Woningkwaliteitsbewaking in uw gemeente' dat we in 2016 hebben verspreid naar alle lokale besturen en naar alle intergemeentelijke samenwerkingsverbanden aangaande het lokaal woonbeleid.

Op dit moment legt het Agentschap Wonen-Vlaanderen bovendien ook de laatste hand aan het Vlaams Loket Woningkwaliteit (VLOK) dat de gemeenten vanaf juni de mogelijkheid zal geven om alle procedures met betrekking tot woningkwaliteit, inclusief de onbewoonbaarheidsbesluiten Nieuwe Gemeentewet, op haar grondgebied te kunnen opvolgen.

U vraagt of ik al gevraagd heb aan de Federale Regering om de inschrijving van personen in onbewoonbaar verklaarde woningen onmogelijk te maken. Zo ja, wat zijn daar de resultaten van en zo niet, wat zijn de redenen? Het klopt dat de gemeente een inschrijving in het bevolkingsregister niet kan weigeren op basis van een onbewoonbaarheidsbesluit. De federale regelgeving houdt er absoluut geen rekening mee. Belangrijk is om de finaliteit van beide instrumenten te onderscheiden: woningkwaliteit versus het inschrijvingsbeleid dat via de federale regelgeving wordt geregeld. De finaliteit van inschrijving in het bevolkingsregister is om te weten waar op het Belgisch grondgebied inwoners het 'centrum van hun belangen' hebben. Dat is belangrijk voor de bewoners zelf, bijvoorbeeld omwille van administratieve verplichtingen, maar uiteraard ook voor de Belgische staat, namelijk weten waar burgers zich bevinden en kunnen worden aangetroffen. Om die reden moeten de gemeenten sowieso inschrijven, maar voor onregelmatige toestanden, zoals een ongeschikt of onbewoonbaar verklaarde woning, kan de

gemeente voorlopig inschrijven en vervolgens administratieve of gerechtelijke procedures starten om een einde te maken aan de onregelmatige toestand.

De voorlopige inschrijving wordt niet omgezet in een definitieve inschrijving zolang de inbreuk die aanleiding heeft gegeven tot de voorlopige inschrijving, niet is opgeheven, bijvoorbeeld door middel van een conformiteitsattest. Ik denk dat wel deels aan uw bezorgdheid wordt tegemoetgekomen door te werken met die voorlopige inschrijving, wat nu ook al gebeurt in bepaalde gemeenten. De procedure van de voorlopige inschrijving zou de lokale besturen de mogelijkheid moeten geven om ook bij een onbewoonbaarheidsbesluit een coherent beleid te voeren. Het is natuurlijk wel belangrijk dat de gemeente de bewoner goed informeert over de aanleiding voor en de consequenties van dergelijke voorlopige inschrijving en dat de gemeente in kwestie ook effectief en snel optreedt tegen de nieuwe bewoning van de ongeschikte of onbewoonbare woning. Het zou raar zijn mocht er een voorlopige inschrijving zijn en er zich nadien opnieuw iemand inschrijft op dat adres als er niets aan de toestand van de woning is veranderd.

De voorlopige inschrijving is dus grotendeels het antwoord van het inschrijvingsbeleid op bijvoorbeeld inbreuken op de woningkwaliteit. Bijkomend wil ik er nog op wijzen dat er bijvoorbeeld ook in het kader van de renovatiehuurovereenkomsten, evengoed inbreuken op woningkwaliteit worden gedaan die niet per se hoeven te leiden tot een verhuisbeweging. Men kan ter plekke ingeschreven blijven en daar ook blijven wonen. Het is ook niet zo dat voor woningen waar een onbewoonbaarheid wordt vastgesteld, dit automatisch leidt tot het schrappen van de inschrijving. Ik geef u het voorbeeld van de renovatiehuurovereenkomsten. Waarom geef ik dit voorbeeld? Ik zeg dit maar om aan te geven dat er geen eenduidige oplossing is om zowel woningkwaliteit en inschrijvingsbeleid met elkaar compleet te verzoenen. Daarom dat de voorlopige inschrijving in feite mijn antwoord is op uw vraag.

U vroeg of ik de piste genegen ben om bij bepaalde administratieve vaststellingen, zoals overbewoning op basis van het aantal domicilies, het advies van Wonen-Vlaanderen over te slaan? Collega Parys heeft nog niet zo lang geleden een soortgelijke vraag gesteld, specifiek gericht op Leuven waar er veel koten zijn. Bij acuut gevaar kan artikel 135 van de nieuwe Gemeentewet worden toegepast en kan de gemeente alle maatregelen nemen die noodzakelijk zijn om de openbare veiligheid en gezondheid te garanderen. In die procedure is er geen advies van Wonen-Vlaanderen. De gemeente moet uiteraard ook dan handelen volgens de beginselen van behoorlijk bestuur. Ze zal haar optreden bij hoogdringendheid dus goed moeten motiveren en de genomen maatregelen zullen proportioneel moeten zijn.

Wat de Vlaamse procedure tot overbewoonverklaring betreft, zijn er in de regelgeving twee mogelijkheden om een besluit te nemen zonder advies van Wonen-Vlaanderen. De burgemeester mag conform de Vlaamse Wooncode voorbijgaan aan de zogenaamde 'adviesverplichting' als de adviestermin van 75 dagen is verstreken of als de minister hem van de verplichting heeft vrijgesteld. Elke gemeente die een proactief woningkwaliteitsbeleid voert en voldoende onderlegde woningcontroleurs ter beschikking heeft, kan de minister om dergelijke vrijstelling vragen. Ik meen dan ook dat de regelgeving geen bijkomende afwijkingen moet hebben op deze adviesverplichting.

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Katrien Partyka (CD&V): Minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord.

Ik begrijp uw antwoord over de inschrijving en de administratieve ingewikkeldheid. U moet begrijpen dat bij manifeste overtredingen of manifest gevaar het administratieve grondvlak niet altijd even valabel is. Op het terrein hebben we er niet zoveel boodschap aan dat de Belgische staat er geen rekening mee willen houden.

Voor overbewoning is dus geen advies nodig na 75 dagen op basis van vrijstelling van de minister. Maar er kan natuurlijk een administratieve vaststelling zijn van overbewoning, en normaal is er dan een inpendig woononderzoek nodig, terwijl bij sommige overtredingen dat inpendig onderzoek niet nodig is. Het hangt natuurlijk af van de regels van de Vlaamse Wooninspectie. Op basis van administratieve vaststellingen zou men bijvoorbeeld kunnen overgaan tot het vaststellen van de feiten zonder dat er effectief een onderzoek is geweest.

U zegt dat een gemeente voldoende wooncontroleurs in dienst moet nemen, maar bij kleinere gemeenten is dat niet het geval, voor zover het al het geval is bij grotere gemeenten. Ik heb er zelf geen zicht op.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, ik heb uit uw antwoord begrepen dat de lokale besturen op 4 juni starten met VLOK, het nieuwe loket rond woonkwaliteit. Ik heb ook begrepen dat de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden rond wonen ook gezamenlijk via VLOK zullen kunnen werken. Als ik het goed begrepen heb, zal dat digitale systeem VLOK dus gekoppeld worden aan het systeem van elke dienst Burgerlijke Stand, zodat er gewerkt kan worden op het vlak van die voorlopige inschrijvingen. Daar kunnen we moeilijk onderuit, maar er treedt dan wel een soort van mechanisme op bij het definitief inschrijven.

Ik wil van deze gelegenheid ook gebruikmaken om nog eens te polsen naar de globale evaluatie, die toch al een tijdje aangekondigd is, van het volledige instrumentarium rond woonkwaliteit. Wanneer mogen we die evaluatie verwachten?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Taeldeman, de evaluatie zit momenteel in een eindfase en zal nog voor het zomerreces gefinaliseerd worden en klaar zijn.

Het klopt dat VLOK start op 4 juni. Daar is een uitgebreide testfase aan voorafgegaan. Het klopt ook dat het per definitie gekoppeld kan worden aan de gemeentelijke dienst Burgerlijke Stand, maar wij faciliteren dat, en het is het desbetreffende lokale bestuur dat beslist of het dat wel of niet wil doen. Een gemeente zal zelf moeten beslissen of ze die koppeling maakt. Wij faciliteren dat. Het is mogelijk gemaakt, maar het is aan de lokale autonomie om te beslissen of men dat wil of niet. Als dus bijvoorbeeld de gemeente Maldegem zegt dat ze dat wil, dan kan dat perfect.

Mevrouw Partyka, zoals ik in mijn eerste antwoord al gezegd heb, is er bij manifest of acuut gevaar absoluut geen advies nodig van Wonen Vlaanderen en kan artikel 135 van de nieuwe Gemeentewet onmiddellijk aangesproken worden. We gaan uiteraard nog verder in overleg met de federale minister van Binnenlandse Zaken, collega Jambon, en ook met de administratie daar. Ik wil wel nog meegeven, collega's, dat een zeer eenvoudige oplossing niet zo gemakkelijk is en niet voor de hand ligt.

Met betrekking tot de snelheid waarmee wij kunnen handelen wat de woonkwaliteit betreft, wil ik nog dit meegeven. Ik denk dat ontvoogden een goede piste is, maar niet elk lokaal bestuur is daar momenteel klaar voor of is in staat om dat te doen.

Ik kan tot slot nog meegeven – en ik hoop dat u dat positief kan stemmen – dat we momenteel nagaan op welke manier de woningkwaliteitscontroles zouden kunnen worden uitbesteed. Wij hebben er met Vlaanderen ook niet zo heel veel, dus ik begrijp dat het niet voor elk lokaal bestuur evident is om heel veel van die mensen in dienst te hebben. We zijn dus aan het bekijken op welke manier we dat kunnen uitbesteden. Maar natuurlijk willen we dat alleen maar uitbesteden als er gebruik wordt gemaakt van de certificaten die worden uitgereikt door de Vlaamse overheid.

Wij gaan geen 'vrijheid, blijheid' creëren. Er moet op een zeer degelijke manier worden onderzocht aan wie we dat zouden kunnen uitbesteden, maar ik denk wel dat dat een valabele piste is om aan die problematiek tegemoet te komen.

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Katrien Partyka (CD&V): Bedankt voor die aanvulling en die motivering. Dat weten we goed genoeg, want we worden heel creatief in het schrijven van dat soort motiveringen, omdat dat een dagelijkse realiteit is. Maar het probleem is dat we iedere keer opnieuw zelf juridisch moeten motiveren en dat dat niet altijd stand zal houden, wat ook normaal is. Ik geloof nogal in die bestuurlijke aanpak. Er zijn, denk ik, heel veel mensen op het terrein die dat zouden aankunnen. Ik vind het dus een heel goede piste om eens na te denken over hoe we dat samen kunnen doen. We hebben lokale woondiensten, we hebben intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, we hebben sociale verhuurkantoren. We moeten eens allemaal samen bekijken hoe we die woonkwaliteit op lokaal vlak kunnen handhaven en daar daadwerkelijk bevoegdheden verdelen, om daar adequaat te kunnen optreden. Bedankt voor uw antwoord en voor uw bereidheid om daarover na te denken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de financiële situatie van jongeren die uitstromen uit de jeugdhulp – 1776 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de financiële situatie van jongeren die de jeugdhulp op volwassen leeftijd verlaten – 1848 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Piet De Bruyn

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, Caritas Vlaanderen hield een enquête bij 25 voorzieningen en organisaties die jongeren residentieel opvangen of hen begeleiden naar zelfstandig wonen. De enquête peilde naar de financiële situatie van de betrokken jongeren, en uit de bevraging bleek dat die financiële situatie allesbehalve rooskleurig is. Zo blijkt dat bijna alle jongeren geen geld hebben om een eigen stek te bemeubelen met een kast of een zetel of uit te rusten met elektrische toestellen zoals een koelkast of een diepvriezer. In meer dan de helft van de voorzieningen had minstens één jongere zelfs geen geld om de huisarts te betalen.

Dat jongeren in de jeugdhulpverlening en specifiek jongeren uit de bijzondere jeugdzorg risico lopen op een ongunstig toekomstperspectief, is geen nieuw gegeven. Naar aanleiding van het tweejaarlijkse verslag van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting, stelde ik hierover in 2013 al schriftelijke vragen aan de minister van Welzijn. Nu maakt Caritas Vlaanderen nog eens heel duidelijk dat ook de financiële situatie van deze jongeren een groot knelpunt vormt. Het probleem zou ook alsmaar toenemen.

Jongeren die uitstromen uit een instelling moeten vaak aankloppen bij een bank en een lening aangaan om de huurwaarborg te betalen. De federale installatiepremie wordt vaak geweigerd, omdat OCMW's deze jongeren niet als dakloos zien.

In het kaderbesluit Sociale Huur is in een mogelijkheid voorzien tot versnelde toewijzing van een sociale huurwoning. Versnelde toewijzing is onder meer mogelijk voor jongeren niet ouder dan 21 jaar die zelfstandig wonen of gaan wonen met begeleiding van een centrum algemeen welzijnswerk (CAW) en personen die met toepassing van het decreet van 7 maart 2008 inzake bijzondere jeugdbijstand, zelfstandig wonen of gaan wonen met begeleiding van die erkende dienst. Het principe van de versnelde toewijzing werd geëvalueerd door het Steunpunt Wonen. De opmerkingen daarover worden mee in overweging genomen bij de uitwerking van een vereenvoudigd toewijzingssysteem aan deze kwetsbare doelgroepen in het kader van een vereenvoudiging van het sociaal huurbesluit, aldus de minister in antwoord op mijn schriftelijke vraag van 18 december 2017.

Met zo weinig financiële middelen, bovenop het isolement waarin zij vaak verzeild zijn, wordt de integratie en de handhaving in de maatschappij voor deze jongeren extra bemoeilijkt. Wanneer zij starten aan het zelfstandig leven met een schuldenlast, loert armoede nog meer om de hoek.

Is de visie van de OCMW's om jongeren die uitstromen uit een instelling niet als dakloos te beschouwen in overeenstemming met uw visie inzake armoedebestrijding, meer bepaald met de doelstelling om te voorkomen dat mensen in armoede en sociale uitsluiting terechtkomen?

Momenteel is de huursubsidie gekoppeld aan de federale installatiepremie. Acht u het wenselijk om een automatische koppeling te maken tussen jongeren die uitstromen uit de jeugdhulp en de huursubsidie? Op die manier zou men toch nog een beroep kunnen doen op de huursubsidie, indien een OCMW geen installatiepremie toekent.

Is er ondertussen al zicht op hoe het systeem in verband met versnelde toewijzing voor kwetsbare doelgroepen vereenvoudigd kan worden? Op welke manier kan deze vereenvoudiging een antwoord bieden op deze problematiek van jongeren die uitstromen uit de jeugdhulp?

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Mevrouw Schryvers verwees er al naar. Het is onder andere een artikel in De Standaard van 23 april 2018 dat de enquête van Caritas blootlegde en sprak over de financiële moeilijkheden van jongeren die op volwassen leeftijd de jeugdhulp verlaten en zelfstandig willen gaan wonen. Vroeger werden jongeren 'ontslaan' uit een jeugdinstantie met een spaarpotje omdat een deel van hun kindergeld werd gespaard. Het ging dan over bedragen tot 2000 euro.

De enquête van Caritas werd gehouden bij 25 voorzieningen en organisaties die jongeren residentieel opvangen en begeleiden naar zelfstandig wonen. De jongeren worden door OCMW's zelden gezien als dakloos waardoor een federale installatiepremie vaak geweigerd wordt.

Hoe kan de Vlaamse installatiepremie die in de huursubsidie vervat zit, helpen om jongeren die uitstromen uit de jeugdhulp extra bij te staan in hun traject richting zelfstandig wonen in een private huurwoning of een SVK-woning (sociaal verhuurkantoor)?

Het verkrijgen van de huursubsidie kan tot en met vier maanden duren. Bestaan er mogelijkheden om jongeren die uit de jeugdhulp uitstromen sneller toegang te geven tot een huursubsidie? Zult u deze mogelijkheden onderzoeken?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Ik heb het rapport van Caritas ook doorgenomen en ik heb precies toch een andere lezing dan sommige anderen, en dan kijk ik vooral in

de richting van mevrouw Schryvers. Ik heb uit dat rapport helemaal niet begrepen dat het de visie is van alle OCMW's om jongeren die uitstromen uit een instelling per definitie niet als dakloos te beschouwen. (*Opmerkingen van Katrien Schryvers*)

U ook niet? Dan zijn we het eens. In de vraag die u had ingediend, leek dat wel zo.

Dan waren er vragen over de installatiepremie. De installatiepremie van het OCMW vormt inderdaad een van de mogelijke toegangsgronden tot de huursubsidie. Er zijn ook nog andere mogelijkheden om aan een huursubsidie te geraken zonder dat die is gekoppeld aan de installatiepremie.

Als een OCMW geen installatiepremie toekent, dan is daar een gegronde reden voor. Ik heb mij geïnformeerd bij een aantal OCMW's en ze doen wel degelijk onderzoek. Het is niet dat ze zich daar gemakkelijk van af maken. Ze zijn ook begaan met het lot van de jongeren en natuurlijk ook met het lot van iedereen die zich wendt tot het OCMW.

Het is niet zo dat er een algemene visie is van de OCMW's om jongeren die uitstromen uit een instelling niet als dakloos te beschouwen. De OCMW's nemen elke aanvraag in overweging. We mogen er in deze commissie ook niet per definitie van uitgaan dat elke jongere die uit de jeugdhulp komt, per definitie dakloos is. Dat is niet altijd zo. Ik zeg niet dat er geen gevallen zijn waar dat wel zo is, maar zeggen dat elke jongere die uitstroomt uit de jeugdhulp per definitie dakloos is, klopt ook niet.

Om in aanmerking te komen voor de installatiepremie dient men echter te voldoen aan een aantal voorwaarden. Ik begeef me hiermee volledig op de federale wetgeving, maar ik zal het toch zeggen omdat het ene gekoppeld is aan het andere. Ik reken erop dat de OCMW's de afweging op een goede manier maken en jongeren in een precaire situatie toegang verlenen tot een installatiepremie. Ik herhaal mijn vertrouwen in de OCMW's in dezen.

Het is dus de voorafgaande beslissing van het OCMW dat in feite al dan niet het recht op een huursubsidie opent. In die zin zie ik niet in waarom er vanuit de huursubsidie alsnog in een uitzondering zou moeten worden voorzien. Door de toegangsgrond te beperken tot die gevallen van dakloosheid waar effectief een installatiepremie is verleend door het OCMW, zijn we zeker dat de meest behoeftigen een recht verwerven op de huursubsidie. Ik kom daarmee terug op wat ik daarnet heb gezegd, namelijk dat niet elke jongere die uitstroomt uit de jeugdhulp per definitie dakloos is. Dat is gewoon een feit.

Wat de wijziging van het kaderbesluit Sociale Huur betreft, stel ik een aantal concrete aanpassingen voor die de woonsituatie van de meest kwetsbare jongeren en jongvolwassenen moet verbeteren.

In het kaderbesluit Sociale Huur staat een versnelde toewijzing of voorrangsregeling van 5 procent die aan bepaalde kwetsbare groepen wordt toegewezen. Zij kunnen dus een versnelde toewijzing krijgen bij de sociale huisvesting of sociale verhuurkantoren. OCMW's zullen voortaan in staat worden gesteld om een versnelde toewijzing te vragen voor jongeren die zelfstandig wonen of gaan wonen met begeleiding van een OCMW. Hiermee kom ik tegemoet aan de vraag in het werkveld om OCMW's die jongeren begeleiden bij het zelfstandig wonen, ook te beschouwen als dienst begeleid zelfstandig wonen. Zodoende worden deze jongeren in staat gesteld om zich als minderjarige in te schrijven voor een sociale huurwoning.

Andere wijziging om tegemoet te komen aan deze problematiek is dat de begeleiding zich minimaal richt tot de aspecten die met het behoud van de woonst te maken hebben. Daarnaast wordt de jongere, indien nodig, ondersteund bij praktische zaken zoals het zoeken naar een opleiding of werk, organiseren van administratieve en huishoudelijke taken, vrijetijdsbesteding enzovoort.

Ik stel ook nog voor dat de voorwaarde dat een jongere niet ouder mag zijn dan 21 jaar en niet onder de toepassing van het decreet van 7 maart 2008 inzake bijzondere jeugdbijstand mag vallen, geschrapt wordt. Op die manier sluit het versneld toewijzen aan jongeren beter aan op de evoluties binnen het algemeen welzijnswerk, meer bepaald het verder ontsluiten en uitbouwen van samenwerkingen die de overgang tussen jeugdhulp en volwassenhulp verbeteren.

Mijnheer Parys, als het verwerven van een huursubsidie tot vier maanden kan duren, dan is dat vooral omdat er nog een conformiteitsonderzoek uitgevoerd moet worden in de woning waarvoor de huursubsidie aangevraagd wordt. Niettegenstaande een steeds meer verregaand en performanter digitaliseringsproces, blijft dit arbeidsintensief aangezien in samenspraak met de aanvrager een onderzoek ter plaatse ingepland moet worden en de woning ter plekke gecontroleerd moet worden om na te gaan of ze voldoet aan de minimale woningkwaliteitseisen. Ik vind dat nog altijd heel belangrijk. We geven een sociale tegemoetkoming aan bepaalde groepen in onze maatschappij die het nodig hebben. Als ik dit doe vanuit mijn bevoegdheid Wonen, dan kunnen we echt geen millimeter toegeven op de woningkwaliteit. We mogen de woningkwaliteit zeker niet laten vallen om sneller toe te wijzen. Ik neem aan dat dit ook niet de insteek was van uw vraag.

Ik kan wel meegeven dat het Agentschap Wonen-Vlaanderen kijkt op welke manier er eventueel externe controleurs kunnen worden ingeschakeld om tot een snellere dienstverlening te kunnen overgaan. Dat sluit eigenlijk een beetje aan bij de vraag van mevrouw Partyka van daarnet. Ik zou niet liever willen dan de huursubsidie te digitaliseren, maar dan moeten we inboeten op kwaliteit en dat wil ik niet. Ik vind het kwaliteitsonderzoek nog altijd onontbeerlijk.

Mevrouw Schryvers, ik hoop deels aan uw vragen tegemoet gekomen te zijn met een aantal aanpassingen in het kaderbesluit Sociale Huur die zeer nauw aansluiten bij de vragen die u beiden hebt gesteld.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Wat betreft uw voorafgaande opmerking: ik heb niet gezegd of gesuggereerd dat elk OCMW een installatiepremie zou weigeren of jongeren die uitstromen uit de jeugdhulp sowieso niet als dakloos zouden zien. Ik heb alleen verwezen naar de studie van Caritas en de persberichten die daarover zijn verschenen, waarin staat dat een aantal OCMW's die toepassing maken en een aantal OCMW's een andere. Als de formulering bij u anders is overgekomen, dan excuseer ik mij daarvoor. Maar daar gaat het eigenlijk niet over.

Het gaat over het feit dat we allemaal bekommerd zijn dat kwetsbare jongeren die uitstromen uit de jeugdhulp, op een goede manier in het leven kunnen staan, een zelfstandig leven kunnen opbouwen en dat ze daartoe de nodige middelen en de nodige omkadering krijgen. Het is natuurlijk heel paradoxaal dat we enerzijds zien dat jongeren die wel terechtkunnen in een geborgen thuissituatie steeds langer thuisblijven, maar anderzijds dat jongeren in de jeugdhulp zonder dat netwerk en die context om zich heen uitstromen op hun 18 jaar of zelfs al vroeger in kamertraining en het maar zelf moeten zien te rooien. Er is absoluut nood aan dat we die jongeren op alle mogelijke manieren ondersteunen.

U weet dat natuurlijk zelf heel goed, want u bent zelf OCMW-voorzitter geweest in een grootstad waar de problematiek natuurlijk a fortiori aanwezig is. Ik ben OCMW-voorzitter in een middelgrote gemeente en ik zie het ook steeds meer. Jongeren moeten op 18 jaar op hun eigen benen staan. Dat zijn natuurlijk jongeren die uitstromen uit de jeugdhulp, maar ook heel wat jongeren die daarom niet residentieel in de jeugdhulp hebben verbleven maar die wegens een thuissituatie op 18 jaar op eigen benen moeten staan.

Er is natuurlijk veel meer nodig dan bijvoorbeeld de toekenning van een leefloon, want ze hebben een kader en begeleiding nodig. Daar proberen we vanuit de OCMW's, maar vanuit ook heel wat andere diensten op een heel geëngageerde manier voor te zorgen, maar het financiële moet er natuurlijk ook zijn. Ze moeten ook de middelen hebben om zelfstandig te kunnen wonen.

Daarvoor is natuurlijk de toegang tot sociale huurwoningen of woningen van een SVK van belang, maar natuurlijk ook de financiële mogelijkheden om zelfstandig te kunnen wonen. Dat betekent een inkomen op een of andere manier. Heel wat OCMW's begeleiden zo'n jongeren met een leefloon in het afwerken van hun studies. We weten allemaal hoe versterkend dat is. Ze hebben dat natuurlijk ook nodig om zich te kunnen settelen op hun eigen stek.

Ik weet ook wel dat de OCMW's alle dossiers individueel bekijken. Mijn bekommernis is dat er toch een andere toepassing zou zijn binnen de verschillende OCMW's. We onderschrijven toch allemaal dat het gaat om een heel kwetsbare doelgroep.

U zegt dat ze niet allemaal dakloos zijn. Van diegenen die uitstromen uit jeugdhulp zijn er weinig die zomaar ergens anders terecht kunnen. We mogen hen toch ook niet precies verplichten om dakloos te worden om dan een beroep te kunnen doen op tegemoetkomingen. Integendeel, hoe sneller we ingrijpen en ondersteunen, hoe meer mogelijkheden er zijn om ze sneller op weg te zetten. Zijn ze niet dakloos, dan zijn ze toch wel allemaal thuisloos. Dat duwtje in de rug moet er zijn.

Ik ben absoluut tevreden met uw antwoord op mijn laatste vraag. Ik heb begrepen dat u de versnelde toewijzing of voorrangregeling eigenlijk wilt verruimen en breder maken, niet alleen naar jongeren die uitstromen uit de jeugdhulp maar ook naar jongeren die zo op eigen benen moeten gaan staan en daarin begeleid worden door het OCMW. Ik stel steeds vaker vast dat er veel jongeren zijn die al zo jong helemaal op eigen benen moeten staan. U zult die toegang verhogen, heb ik begrepen. Het is dus niet alleen voor jongeren die uitstromen uit de jeugdhulp, maar ook voor jongeren die begeleid worden door het OCMW.

Ik heb ook begrepen dat u iets wilt doen aan de leeftijdsvoorwaarde van 21 jaar. We kijken daarnaar uit, want dit zou absoluut een positieve ingreep zijn om jongeren te helpen.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, ik heb drie heel belangrijke dingen gehoord. Zoals mevrouw Schryvers aangaf, ben ik ook blij dat de OCMW's in staat zullen worden gesteld om een versnelde toewijzing te vragen voor jongeren die zelfstandig wonen en dat de leeftijdsvoorwaarde wordt versoepeld. Dat kan een heel belangrijk effect hebben in de praktijk. Dat is een heel concreet antwoord op een vraag die leeft, namelijk dat jongeren van 18 jaar toch al in aanmerking kunnen komen voor een versnelde toewijzing. Dat is echt een heel belangrijke maatregel.

Tweede belangrijke maatregel betreft de 21 jaar. Vandaag is het zo dat als je in een module begeleid zelfstandig wonen zit die door Jongerenwelzijn wordt opgenomen, je die niet kunt combineren met eentje die door het CAW wordt opgenomen. In de commissie Welzijn hebben we het heel vaak over de brug naar jongvolwassenheid. Het stokje doorgeven van de jongerenhulpverlening naar de volwassen hulpverlening verloopt vaak heel moeilijk. Door wat de minister aankondigt, zullen we daar heel concreet een verschil in kunnen maken en zullen we ervoor kunnen zorgen dat het CAW op een heel geleidelijke manier de begeleiding, als die nodig is, overneemt van Jongerenwelzijn. Dat is een tweede heel belangrijk element in uw antwoord.

Ik vind het positief dat u zult nagaan of u kunt werken met externe controleurs om die termijn van vier maanden naar beneden te halen.

Ik heb uiteraard begrip voor het feit dat wij geen middelen kunnen toekennen aan mensen om ergens te gaan wonen waar het niet conform is. Dat zou nogal contradictorisch zijn in ons beleid, maar we zouden de maximumtermijn van vier maanden naar beneden kunnen krijgen. We zouden dat kunnen doen door de inzet van externe controleurs, en dat zou een heel groot verschil betekenen. Ik heb dus drie heel positieve elementen gehoord.

Minister, Valerie Van Peel heeft in de Kamer een wetsvoorstel ingediend om de federale installatiepremie te herbekijken. Er zijn een aantal hoorzittingen geweest. Ik zou gewoon willen vragen dat er maximaal wordt afgestemd zodat alles wat opnieuw wordt onderzocht op het federale niveau in verband met de federale installatiepremie, congruent is met wat wij op het Vlaamse niveau gaan doen.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Wat uw laatste opmerking betreft: uiteraard volgen wij dit op want het heeft natuurlijk ook gevolgen voor ons beleid.

Er zijn niet echt veel bijkomende vragen gesteld. Ik wil wel nog meegeven dat – en het is in uw repliek naar voren gekomen – het de lokale besturen zijn die het best zijn geplaatst om een bepaalde situatie van een jongere te kunnen screenen. Het zou verkeerd zijn dat het allemaal van bovenaf zou gebeuren. De lokale besturen staan ook het dichtst bij de bevolking. U bent zelf voorzitter van het OCMW van Zoersel, u weet dus ook hoe het in de praktijk werkt.

Ik ben ook van mening dat, als een OCMW of een lokaal bestuur een situatie onderzoekt en screent en besluit om bijvoorbeeld geen installatiepremie toe te kennen, men wel een reden zal hebben om dat niet te doen. Goed, het is aan de lokale besturen zelf om te bepalen waarom ze bepaalde zaken niet doen.

Ik wil besluiten met te zeggen dat – en dat is ook toegegeven en erkend door de beide vraagstellers – we vanuit het woonbeleid natuurlijk ook al heel veel doen, ook voor de preciaire doelgroepen. Ik ben blij dat de beide vraagstellers mijn bijkomende inspanningen in het kader van die 5 procent die we nu hebben, erkennen zodat jongeren, over wie het in deze vraagstelling gaat, niet te veel hindernissen onderkennen om tot die 5 procent te kunnen behoren. Dank voor de appreciatie daarvoor.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik dank u voor de aanvulling.

Mijn belangrijkste bekommernis bij de eerste vraag was de interpretatie van dakloosheid door de OCMW's. Ik denk dat het toch wel van belang is, met alle respect voor de manier waarop zij die beoordeling doen, om dat op een goede manier op te volgen zodat er toch wel moeite wordt gedaan voor een uniforme beoordeling. Dan krijgen jongeren waar ze recht op hebben, en ze krijgen vooral de ondersteuning om bij de start van het zelfstandig zijn en zelfstandig wonen, al niet in extreem moeilijke situaties terecht te komen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Partyka aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het woonbeleidsplan – 1834 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Katrien Partyka (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, op 23 maart keurde de Vlaamse Regering het woonbeleidsplan goed. Dit beleidsplan moet invulling geven aan de langetermijnvisie die vooropgesteld werd in de startnota 'Slim Wonen en Leven'. De Vlaamse Regering stipt terecht het belang aan van duidelijke en concrete strategische doelstellingen, omdat het in woonbeleid niet zo gemakkelijk is om een tanker van richting te doen veranderen en veranderingen slechts op langere termijn en alleen geleidelijk mogelijk zijn.

De nood aan een duidelijke visie met bijhorende doelstellingen staat buiten kijf. Dat werd nogmaals aangekaart in het verslag van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement omtrent 'Sociale woningen: beleid en financiering'. In uw antwoord op dit verslag antwoordde u dat u de visie en doelstellingen op lange termijn wilt uitbouwen, waarin een duidelijke invulling wordt gegeven aan begrippen zoals doelgroep, woonbehoefte, reële woonbehoeften. Zo'n visie moet duidelijk maken waar we op lange termijn naartoe willen met het sociaal woonmodel in Vlaanderen.

We stellen echter vast dat het huidige woonbeleidsplan niet echt uitspraken doet over de rol en toekomst van het sociaal wonen. In de nota wordt wel gezegd dat het een bewuste keuze is om de doelstellingen generiek te houden. Minister, u zegt dat een ruim kader de tijdshorizon mogelijk moet maken om wijzigende maatschappelijke omstandigheden te ondervangen. Aan de ene kant is die bekommernis begrijpelijk, aan de andere kant leidt die ertoe dat we niet kunnen spreken van een beleidsplan op lange termijn. De strategische doelstelling rond gelijke toegang tot woningen, blijft heel erg vaag. Het gaat over 'onvolledige informatie', 'discriminatie' en 'enzovoort' trachten te 'beïnvloeden'. Er wordt niet duidelijk gemaakt welk principe men wil aanhouden om richting te geven aan het beleid. Ook rond betaalbaarheid blijft heel wat onduidelijkheid. Er wordt veel aandacht geven aan monitoring, maar misschien moet er in een visie of een beleidsplan op langere termijn toch wel meer duidelijkheid komen over waar de regering naartoe wil.

Het onderscheid tussen strategische en operationele doelstellingen is vaak moeilijk te trekken, terwijl het in een beleidsplan toch heel duidelijk zou moeten zijn welke doelstellingen een beleid wil verwezenlijken.

Minister, was het niet meer gepast geweest om in een woonbeleidsplan toch meer strategische keuzes te maken voor het sociaal woonmodel dat we in Vlaanderen wensen? Zoals het Rekenhof heeft aangehaald, is er echt wel nood aan. Ook de Vlaamse Woonraad heeft twee weken geleden in het advies naar aanleiding van de extra financiering van de sociale verhuurkantoren (SVK) de mogelijkheid aangehaald om via de privé meer te investeren waarmee ze een stukje op het terrein van sociaal wonen komen, wat op zich geen probleem is. De Vlaamse Woonraad zegt dat men niet kan beoordelen of die stap past in de visie op lange termijn omdat de visie op lange termijn er niet echt is. Naar welk sociaal woonmodel willen wij in Vlaanderen evolueren op langere termijn? Het woonloket, het samenwerken van SVK en sociale woonmaatschappijen: waar willen we in Vlaanderen naartoe? Willen we ze meer laten samenwerken of net niet? Hoe zien we de toekomst van sociaal wonen op langere termijn? Dit ontbreekt ons inziens in het beleidsplan.

Dezelfde vraag is er voor de strategische doelstelling rond gelijke toegang en rond betaalbaarheid. Op welke manier ziet u die strategische doelstelling op lange termijn uitgebouwd?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Collega's, ik wil even meegeven hoe we het woonbeleidsplan hebben aangepakt. De visie is goedgekeurd in het parlement, maar desalniettemin zijn er een aantal vragen die een antwoord behoeven.

U vraagt of ik het niet wenselijk acht om in een woonbeleidsplan toch een strategische keuze te maken omtrent het model voor sociaal wonen dat we in Vlaanderen wensen, zoals ook aangehaald door het Rekenhof. Het Rekenhof heeft zich niet uitgesproken over het woonbeleidsplan, het heeft wel uitspraken gedaan over de structuur en de aanpak van sociale huisvesting, maar dus niet concreet over het woonbeleidsplan. In de nota van de Vlaamse Regering wordt er ook aangegeven dat wij ervoor opteren om het plan uit te werken op strategisch niveau. Deze keuze zit ook vervat in artikel 4bis van de Vlaamse Wooncode.

Ik wil ook nog meegeven dat het woonbeleidsplan iets nieuw is, een nieuw instrument dat nog niet bestond. Dat wil zeggen dat grote, strategische ambities zijn voorgesteld, maar beslissingen over operationalisering, bijvoorbeeld de inzet van instrumenten zoals sociale huisvestingsmaatschappijen (SHM), SVK's, premiestelsels, tegemoetkomingen, nog niet zijn opgenomen of daar wordt geen uitspraak over gedaan.

De Vlaamse Wooncode bepaalt dat dit het voorwerp zal vormen van actieprogramma's die per regeerperiode worden opgemaakt. Dat is zo beslist in het parlement en natuurlijk ook in de regering. Dit is een zeer bewuste keuze omdat er nood was aan een strategisch kader – ik heb daarnet gezegd dat het nog niet bestond – dat algemene doelstellingen formuleert voor woonbeleid van komende jaren en decennia. Dit verklaart waarom het plan nog geen concrete keuzes bevat over 'sociaal wonen': sociale huisvesting is een beleidsinstrument, dat inzetbaar is ter uitvoering van meerdere doelstellingen geformuleerd in het plan.

Ik ben het met u eens dat de vraag over rol of de toekomst van 'sociaal wonen' in Vlaanderen erg cruciaal is voor het woonbeleid, maar wij opteerden om de opsplitsing tussen strategische doelstellingen, namelijk het plan, en operationalisering, namelijk de actieprogramma's, zuiver te houden, ook wat betreft 'sociaal wonen'. Er is nu een strategische visie die absoluut noodzakelijk was omdat ze gewoon niet bestond op langere termijn. Ze moet nog ingevuld worden met concrete actieplannen. U hebt zelf een aantal zeer terechte voorbeelden gegeven. Er is dus enerzijds de visie en anderzijds de visie die omgezet wordt in concrete acties, maar u weet ook dat er altijd een prijskaartje aan vasthangt. We hebben met deze regering gezorgd dat er een woonbeleidsplan is, dat er een strategische visie is. De volgende regering, wie er ook moge inzitten, zal bepalen welke acties er zullen worden opgenomen in het eerste actieprogramma. Ik denk dat het niet wijs en wenselijk zou zijn om de dag van vandaag, ook wegens de budgettaire impact ervan, op de inhoud vooruit te lopen.

Acht ik het niet wenselijk de rol van het woonbeleid in de strategische doelstelling rond gelijke toegang beter uit te werken? In de lijn van wat daarnet is gezegd, beperken ook uitspraken rond gelijke toegang, strategische doelstelling 5, zich in het woonbeleidsplan tot het loutere strategische niveau. Welke rol het woonbeleid hierin zal innemen, vormt het voorwerp van de actieprogramma's, zoals ik daarnet al heb gezegd.

Hoe zal ik de betaalbaarheidsindicatoren opvolgen, rekening houdend met de opmerking dat het woonbeleid geen ruimer inkomensprobleem kan oplossen? Het

monitoringluik van het plan bevat een selectie van indicatoren die moeten toelaten de realisatie van de strategische doelstellingen op te volgen. Ik wil ook nog meegeven dat het steunpunt een studie over die indicatoren heeft opgeleverd. De studie van het Steunpunt Wonen zat ook als bijlage bij het woonbeleidsplan zoals het is goedgekeurd door de Vlaamse Regering, die kunnen jullie allemaal consulteren. Die indicatoren zijn niet statistisch maar evolueren mee in de tijd. Het is nu 2018, ik kan me voorstellen dat er in 2024, met een nieuwe regering, compleet andere indicatoren nodig zijn dan diegene die in 2019 zullen worden bepaald.

Het plan stelt voorop dat het betaalbaarheidsbeleid zich dient te baseren op een betaalbaarheidsnorm, die aangeeft waar de grens ligt tussen betaalbaar en onbetaalbaar wonen. Dit vereist zeer goede indicatoren, rekening houdend met verschillende situaties in de deelmarkten. Deze indicatorenset zal vanzelfsprekend uitgebreider en specifiekier zijn dan de indicatoren die zijn opgenomen in het plan.

Vervolgens is het de rol van het woonbeleid om in de gepaste instrumenten te voorzien om gezinnen te ondersteunen om betaalbaar te kunnen wonen. De betaalbaarheidsnorm moet mogelijk maken de doelgroep eenduidig te kunnen afbakenen. Het is daar dat de problematiek van onvoldoende inkomen moet worden meegenomen. Het moet natuurlijk ook duidelijk worden welke ondersteuning vanuit het woonbeleid nodig is om de woonnood op te vangen, zonder dat de gehele inkomensproblematiek vanuit het woonbeleid kan worden opgelost.

We weten heel goed dat heel veel vraagstukken – en die vraagstukken leven, en daar moeten we een antwoord op kunnen bieden – grotendeels te maken hebben met een inkomensproblematiek. U weet ook dat ik niet, en zelfs deze regering niet, alle tools in handen heb rond de inkomensproblematiek. Ik denk dat het zeer belangrijk is om dit in deze vraagstelling nog eens aan te stippen.

Collega's, het is goed dat deze regering werk heeft gemaakt van een strategische visie die voordien niet bestond. Ik denk dat het ook wijs is om eerst met strategische doelstellingen te werken en daarna met concrete actieplannen. In 2019 zal de volgende Vlaamse Regering met het eerste concreet uitgewerkte actieplan voor de dag moeten komen.

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Katrien Partyka (CD&V): Ik zou bijna zeggen dat u dan opnieuw in de volgende Vlaamse Regering moet zitten. (*Gelach*)

Captatio benevolentiae.

Ik begrijp uiteraard wat u zegt. Het is de eerste keer dat er een poging is gedaan of dat er een eerste strategische langetermijnvisie in een plan wordt gegoten. De voorzichtigheid siert u. Het blijft de vraag – maar u hebt erop geantwoord, hoor – waar we naartoe willen en wat uiteindelijk de 'mission statement' is die we vooropstellen voor sociaal wonen of voor het hele woonlandschap, wat toch wel een belangrijke uitgavenpost is. U zegt terecht dat het budgettaire consequenties heeft, maar die budgettaire consequenties zijn er nu ook. Op zich is dat dus niet echt de vraag, maar gaat het er meer om hoe we de bestaande budgetten even goed heroriënteren of investeren in het woonlandschap dat er nu is.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Ik ben blij met de opmerking van collega Partyka.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Björn Anseeuw aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de digitalisering van de huurpremie en -subsidie – 1852 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

Björn Anseeuw (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, momenteel bestaan er twee types van tussenkomst in de huurprijs voor specifieke doelgroepen. Beide stelsels richten zich op de laagste inkomensgroepen met de grootste woonnoden. De huurpremie gaat naar huurders die minstens vier jaar op de wachtlijst staan voor een sociale woning. De huursubsidie is in functie van een verhuisbeweging waarbij voor de huurder een verbetering in woningkwaliteit vooropstaat.

De huursubsidie en -premie vervallen wanneer een kandidaat-huurder een sociale huurwoning weigert zonder gegronde reden. Een éénmalige weigering van een aangeboden sociale woning is echter zonder gevolgen voor de plaats op de wachtlijst voor zo'n woning, maar doet wel het recht op de huursubsidie en -premie vervallen. Dat zorgt wel voor wat verwarring. Een gelijkschakeling van die twee normen zal wel wat verwarring uit de wereld kunnen helpen.

U erkent zelf de problematiek, onder andere in uw beleidsbrief. U zou ook een applicatie laten ontwikkelen die voor vereenvoudiging zou moeten zorgen. Bovendien zou de piste worden onderzocht om de huurwaarborg en huurpremie te integreren tot een algemeen huursubsidiestelsel.

Minister, hoe kunnen we de verwarring die er soms bestaat over de twee normen, namelijk het al dan niet eenmalig weigeren van een sociale huurwoning en het effect daarvan enerzijds op een tegemoetkoming in de huurprijs en anderzijds op de plaats op de wachtlijst, vermijden? Begrijpt u dat die verwarring er is? Hoe staat u tegenover de gelijkschakeling van die weigeringsmogelijkheden, enerzijds voor huurpremie en huursubsidie en anderzijds de impact op de wachtlijst?

Hoever staat u met de digitalisering van de huurpremie en subsidie? Is er reeds een applicatie ontworpen en getest? Is er ook een mogelijkheid om de afhandeling van de dossiers te versnellen, want soms kan het tot vier maanden duren?

Hoe ver staat u met de aangekondigde hervorming en integratie van de huurpremie en -subsidie?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Collega, u schetst de situatie correct in uw vraagstelling. Het is inderdaad zo dat een persoon zijn huurpremie al verliest na één ongegronde weigering, terwijl een persoon die geniet van de huursubsidie zijn subsidie pas verliest nadat hij geschrapt is van de wachtlijst, dus na twee ongegronde weigeringen. Ik denk dat dit geen faire situatie is en dat dit een ongelijke situatie is. We moeten dit probleem oplossen door in het kaderbesluit Sociale Huur te bepalen dat de kandidaat-huurder van de wachtlijst wordt geschrapt bij de eerste niet-gegronde weigering van een aanbod.

Dat impliceert natuurlijk wel dat je heel duidelijk moet definiëren wat gegrond is en wat niet gegrond. Het huurpremiestelsel zal zich op dat vlak niet strenger gedragen dan het kaderbesluit Sociale Huur, noch het huursubsidiestelsel. Ik denk dat dat de finaliteit van uw vraag was, mijnheer Anseeuw. U merkt terecht op dat er een ongelijkheid is en vraagt hoe dat kan worden opgelost. Ik zeg hier hoe ik

denk dat dat moet worden opgelost. Ik plan dan ook om dit voorstel nog voor het zomerreces voor te leggen aan de collega's van de Vlaamse Regering, natuurlijk met nog andere zaken.

Hoe ver staan we met de digitalisering van de huurpremie en de huursubsidie? In lijn met de doelstellingen van Vlaanderen Radicaal Digitaal wordt er volop gewerkt aan de verdere digitalisering van de premieafhandeling door Wonen-Vlaanderen. De huurpremie en de huursubsidie worden nu reeds in de mate van het mogelijke digitaal afgehandeld. Aanvragen worden gescand en databanken worden ook online bevraagd. Papier dossiers komen er bij de administratieve afhandeling niet meer aan te pas. Voor een digitaal ingediende aanvraag loopt thans een testproject bij de renovatiepremie en als dat testproject succesvol blijkt, denk ik dat we dat gewoon ook moeten doortrekken naar de huursubsidie.

Ik wens er wel nog op te wijzen dat niet het hele beoordelingsproces gedigitaliseerd kan worden, omdat sommige informatie niet elektronisch beschikbaar is of elektronisch bestaat. Zoals ik al heb meegegeven in mijn antwoord op de vraag van collega Parys, is het Agentschap Wonen-Vlaanderen aan het onderzoeken op welke manier de eventuele externe woningcontroleurs kunnen worden ingeschakeld. Ik denk dat dat belangrijk is in het kader van uw derde vraag.

Hoe ver staan we tot slot met de hervorming en integratie van de huurpremie en de huursubsidie? Zeer goed. Nog voor het zomerreces, en dat is niet zo lang meer, zal ik een voorstel van besluit voorleggen aan de Vlaamse Regering. Simultaan is mijn administratie hard aan het werk om ervoor te zorgen dat ook de ICT-omkadering wordt aangepast, zodat de nieuwe huurpremie en huursubsidie op 1 januari 2019 ook effectief in werking kunnen treden.

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

Björn Anseeuw (N-VA): Bedankt voor uw antwoord, minister. Wat betreft de verwarring die bestaat rond het kunnen weigeren van een sociale woning om gegronde redenen: ik ben blij dat die verwarring vrij snel uit de wereld zal worden geholpen en dat er nog voor de zomer een voorstel ter tafel zal komen waarmee dat probleem wordt opgelost. Dat is belangrijk en het is goed dat dat ook zal gebeuren.

Met betrekking tot de digitalisering van huurpremie en huursubsidie hebt u gezegd dat er nu een testproject loopt bij de renovatiepremie. U hebt ook opgemerkt dat bepaalde gegevens digitaal niet beschikbaar zouden zijn of niet bestaan. Het is mij niet duidelijk of dat over de renovatiepremie ging, dan wel over de huursubsidie en de huurpremie. Als het over huursubsidie en huurpremie gaat, kunt u dan zeggen over welke gegevens het dan gaat die nog zouden ontbreken of digitaal niet beschikbaar zijn?

De integratie van huurpremie en huursubsidie is een goede zaak. Dat zal de zaken vereenvoudigen op het terrein. Er is ook hier in de commissie de voorbije jaren al veel spraakverwarring geweest over huursubsidies en huurpremies, dus ik denk dat het ook voor de werking hier in de commissie een stuk eenvoudiger wordt.

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Katrien Partyka (CD&V): Collega Anseeuw heeft in de tweede paragraaf van zijn vraag verwezen naar het feit dat een eenmalige weigering het recht op huursubsidie en huurpremie doet vervallen, maar het is toch niet zo dat het recht op huursubsidie vervalt indien men eenmalig onterecht weigert? (*Opmerkingen*)

In de vraag staat 'huursubsidie en huurpremie'.

Björn Anseeuw (N-VA): De vraag is of u geluisterd hebt naar wat ik gezegd heb, mevrouw Partyka. *(Opmerkingen)*

Wat voor zin heeft het dan eigenlijk dat we vergaderen, als u niet luistert? *(Opmerkingen. Gelach)*

Minister Liesbeth Homans: Voor de duidelijkheid: ik heb gezegd dat het inderdaad op dit moment zo is dat een persoon een huurpremie al verliest na één ongegronde weigering, terwijl een persoon die geniet van een huursubsidie, zijn huursubsidie pas verliest nadat hij geschrapt is van de wachtlijst, dus na twee ongegronde weigeringen. Huurpremie is één ongegronde weigering, huursubsidie twee.

Katrien Partyka (CD&V): Bedankt. In de oorspronkelijke vraagstelling van collega Anseeuw ging het over huursubsidie en huurpremie, maar als het alleen over de huurpremie gaat, zijn het nog altijd grote consequenties die verbonden worden aan een eenmalige weigering, ook al is die weigering onterecht. Dat is een heel zware consequentie, want dat veronderstelt ten eerste dat de huurder perfect op de hoogte is van de wetgeving en weet dat een onterechte weigering tot gevolg heeft dat hij zijn premie verliest. En ten tweede vergt het ook dat wij goed afbakenen wat een onterechte weigering is.

Ten eerste kunnen we ervan uitgaan dat huurders niet perfect op de hoogte zijn van de wetgeving. Het is voor ons al moeilijk, bij manier van spreken, om te kunnen volgen. En ten tweede is het moeilijk omdat het toch altijd voor een stuk over een subjectieve beoordeling gaat. We mogen niet verwachten dat huurders kunnen inschatten of een weigering al dan niet terecht is.

Ik besef dat dat niet het hoofdbestanddeel van de vraag was, maar het is naar aanleiding van die vraag.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Ik denk dat een aantal sociale huisvestingsmaatschappijen, als zij een aanbod doen aan iemand op de wachtlijst, iemand die in de tussentijd ook al een tijdje een huurpremie krijgt, ook melden dat als die persoon weigert, de consequentie is dat de huurpremie komt te vervallen. Maar ik weet niet of alle SHM's dat op een consequente of een even duidelijke manier doen. Het is misschien wel aangewezen, als iemand al een tijdje op de wachtlijst staat en ook al een tijdje de Vlaamse huurpremie krijgt, en die komt dan uiteindelijk in aanmerking voor een sociale woning, en die zou dan om een of andere reden weigeren, dat dan in de briefwisseling ook duidelijk wordt vermeld dat bij weigering de huurpremie komt te vervallen.

U spreekt over een BVR kort voor de zomer, minister. Ik wou even polsen of er in de tussentijd ook al een BVR goedgekeurd is waarbij de Vlaamse aanpassingspremie (VAP) en de renovatiepremie op elkaar zijn afgestemd. Wij waren daar ook vragende partij voor. Een tijdje geleden hebben we hier in de commissie een expert van Wonen-Vlaanderen daarover aan het woord gehoord. Zij waren daar aan het sleutelen, zodat VAP en renovatiepremie op elkaar zouden worden afgestemd. Is dat BVR er ook al?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Collega Taeldeman, wij zijn zoals steeds zeer druk bezig. Ook dit BVR, van VAP en reno, komt nog voor de zomer op de agenda van de Vlaamse Regering.

Collega Anseeuw, u vroeg welke gegevens nog niet digitaal aangeleverd kunnen worden of niet beschikbaar zijn. Het gaat dan vooral over de woonkwaliteitsonderzoeken.

Het kan best zijn dat er al een onderzoek is gebeurd en dat het conformiteitsattest wel digitaal bezorgd kan worden, maar in veel gevallen niet. In veel gevallen moet het onderzoek gebeuren op het moment dat de aanvraag gebeurt. En dus kan dat niet digitaal aangeleverd worden op het moment zelf.

Wat die ongegronde weigering betreft, collega's, wil ik er wel op wijzen – maar ik denk ook niet dat dat de insteek was van collega Partyka – dat ik niets aan die regelgeving gewijzigd heb. Dat is iets dat al een hele tijd bestaat, dat men bij een ongegronde weigering de huurpremie kan verliezen.

Ik heb gezegd dat ik daar wel iets aan wil veranderen. Wij moeten vanuit de Vlaamse overheid het algemene kader aanleveren, maar het zijn natuurlijk wel de SHM's die hier ook een verantwoordelijkheid hebben en die ook zelf gaan beoordelen – net zoals ze een billijkheidstoets en dergelijke doen – wat ongegrond is en wat niet ongegrond.

Als iemand die op de wachtlijst staat en een huurpremie krijgt, een aanbod van een sociale woning krijgt, maar bijvoorbeeld twintig kilometer verder dan de woonplaats, terwijl de kindjes naar school gaan in de huidige woonplaats, en die persoon krijgt dat echt niet gecombineerd met werk en kinderen, en zegt dat dat niet gaat vanwege die verplaatsing, dan is dat in mijn ogen, en ik denk ook in de ogen van de meeste huisvestingsmaatschappijen, een meer dan gegronde reden. Maar iemand die gewoon geen enkele reden opgeeft waarom hij of zij een sociale woning weigert, dat vind ik haaks staan op de definitie van sociale huisvesting.

Wij geven vanuit de gemeenschap met heel veel plezier een sociale tegemoetkoming, wat een sociale woning toch ook is. Dan denk ik ook wel dat iemand die er aanspraak op wil maken, het zich niet kan permitteren om gewoon, ongegrond, zonder reden te zeggen: ik moet het niet hebben, ik laat het aan mij voorbijgaan, ik blijf gewoon op de wachtlijst staan. Daar wil ik wel iets aan veranderen. Ik zie de collega's knikken, dus ik ga ervan uit dat jullie het daarmee eens zijn. *(Opmerkingen van Katrien Partyka)*

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

Björn Anseeuw (N-VA): Mevrouw Partyka, u luistert niet alleen niet naar mij, u leest ook het reglement van het parlement niet. U mag nu niets meer zeggen. Dat is zo.

De voorzitter: Collega Anseeuw, volgens het reglement behoud ik hier de voorzittersstoel. *(Gelach. Opmerkingen)*

Björn Anseeuw (N-VA): Ik begrijp, voorzitter, dat u zich ook snel gekrenkt voelt in uw ego. Geen enkel probleem. *(Gelach)*

De voorzitter: Het is dan ook zeer klein. *(Opmerkingen)*

Björn Anseeuw (N-VA): Mag ik mijn slotreplik geven, als het even kan?

Minister, ik wil u bedanken voor uw bijkomende antwoorden.

Ten behoeve van de opmerking van mevrouw Partyka, zal ik er in de toekomst op toezien dat ik nog oordeelkundiger dan vandaag mijn leestekens gebruik in de teksten die ik aanlever, want aan mijn intonatie kan het niet gelegen hebben. U luistert toch niet naar wat ik zeg. *(Gelach)*

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Vera Jans aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de oprichting van een onafhankelijke intersectorale adviesraad van en voor personen met een handicap – 1846 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de oprichting van een Vlaamse adviesstructuur voor personen met een handicap – 1885 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Minister, al heel wat jaren proberen 22 verenigingen van en voor personen met een handicap in Vlaanderen een adviesstructuur op te richten die intersectoraal de belangen van mensen met een handicap kan vertegenwoordigen en die zodoende kan dienen als gesprekspartner voor onder andere de Vlaamse overheid.

Met behulp van een subsidie van de Vlaamse overheid is er in 2011-2012 al een onderzoek uitgevoerd naar de oprichting van zo'n adviesstructuur. Dat paste ook binnen het VN-verdrag en het vorige Vlaamse regeerakkoord. Dat onderzoek is vrij uitvoerig beschreven in het NOOZO-rapport (Niets Over Ons Zonder Ons). De oprichting van een neutrale adviesraad staat eveneens in het regeerakkoord.

De organisaties die destijds dat rapport hebben ondertekend, zouden natuurlijk graag zien dat er een onafhankelijke raad wordt geïnstalleerd, zoals ook in het rapport beschreven. Ze willen een eigen intersectorale structuur, die de stem van mensen met een handicap in het beleid versterkt. Ze willen ook een continue constructieve partner van de overheid zijn, vanuit de drie kernvoorwaarden die nodig zijn om een goede advisering en beleidsparticipatie te garanderen: gelijkheid en respect, continuïteit en vooral onafhankelijkheid. Die drie kernvoorwaarden zien zij terug in de vorm van een onafhankelijke structuur met een officieel statuut.

Minister, wat is uw standpunt inzake de oprichting van een dergelijke raad en de vragen van NOOZO daaromtrent? Wat is de stand van zaken van de oprichting van een intersectorale adviesraad? En hoe wilt u tegemoetkomen aan de bekommernis om de neutraliteit te garanderen?

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Minister, ik heb een gelijklopende vraag als mevrouw Jans, namelijk: wat belet dat we vandaag een Vlaamse adviesstructuur voor personen met een handicap hebben? Het draagvlak is er. Er is al heel lang vraag vanuit de sector personen met een handicap om, net zoals dat bestaat voor vrouwen en ouderen, een dergelijke adviesstructuur te hebben, wat meteen maakt dat er ook voorbeelden zijn. Er bestaat ook een equivalent op het federale niveau, de Nationale Hoge Raad Personen met een Handicap. Er is een kader gemaakt. Mevrouw Jans heeft al verwezen naar het concept NOOZO, Niets Over Ons Zonder Ons, gedragen door 22 verenigingen voor personen met een handicap. Ik meen zelfs te vermoeden dat de centen er zijn, want in 2016 liet u weten dat er middelen beschikbaar waren om de raad effectief op te richten. Maar de vaststelling is dat er vandaag niets is.

Wat kunnen valabele redenen zijn dat dit er nog altijd niet is? Ik hoop dat er geen dogma's in de weg staan, die volgens mij ook niet proportioneel zouden zijn ten aanzien van de vraag. Blijkbaar heeft men het bijzonder moeilijk met het feit dat er een nieuwe structuur zou worden opgericht. Ik vind dat nogal dogmatisch en ook buiten proportie – het gaat over een adviesorgaan, we zijn hier niet bezig over een of ander heel groot vehikel dat wordt opgericht – maar eigenlijk ook arbitrair. Op een gegeven moment heeft men blijkbaar gezegd dat we geen nieuwe structuren meer in het leven roepen. Goed, waren we dan met zijn allen wat sneller geweest om dat ook voor personen met een beperking al te hebben, dan stonden zij aan de goede kant van de geschiedenis, net zoals ouderen en vrouwen. Sta mij dus toe om dit nogal een arbitrair en dogmatisch criterium te vinden, zo het wordt gebruikt – ik weet het niet, vandaar de vragen.

Er zijn wel wat dingen die in die richting wijzen. Er is eerst geprobeerd om die raad of een structuur onder te brengen bij de vzw Gelijke Rechten voor Iedere Persoon met een Handicap (GRIP), een vzw die inclusie nastreeft voor personen met een beperking, maar niet gelijkgeschakeld kan worden met een dergelijke adviesstructuur. Het zou ook niet stroken met een belangrijk criterium waar mevrouw Jans zelfs in haar titulatuur naar verwijst, namelijk onafhankelijkheid. Vervolgens is er dan blijkbaar geprobeerd om twee pistes naar voren te schuiven: het onderbrengen onder Kanselarij en het onderbrengen onder de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV). Daarop wordt vanuit de sector opnieuw gereageerd dat dat toch wel een beetje haaks staat op de criteria die in NOOZO naar voren zijn geschoven.

Ondertussen tikt de tijd en moeten we vaststellen dat we nog altijd geen adviesstructuur hebben, wat ik betreurt. Ik hoop oprecht dat we snel een doorbraak kunnen realiseren. Minister, hoe staat u tegenover de oprichting van een Vlaamse raad voor personen met een handicap? Welke visie hebt u rond de oprichting van die raad? Waarom is het onmogelijk om een nieuwe vzw op te richten met de specifieke taak van Vlaamse raad voor personen met een handicap? Op welke manier hebt u hierover overleg met uw collega van Welzijn? Welke termijn en middelen acht u vanaf vandaag noodzakelijk om alsnog tot de oprichting van een dergelijke raad te komen? Ik kijk oprecht uit naar uw antwoord, minister.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Ik heb samen met alle parlementsleden de mail gelezen die in onze mailbox is beland. De ambitie voor de oprichting van een beleidsparticipatiestructuur Handicap werd vastgelegd in het regeerakkoord en in mijn beleidsnota Gelijke Kansen die is besproken in deze commissie bij het begin van de legislatuur.

Met de conceptnota die tijdens de vorige regeerperiode werd goedgekeurd en het huidige regeerakkoord hebben deze en de vorige regering een duidelijke keuze gemaakt. In beide wordt voorgesteld om aan te sluiten bij een bestaande organisatie en heel specifiek de SERV.

Op basis van de diverse overlegmomenten die er zijn geweest met de NOOZO-organisatie is duidelijk dat deze piste op geen enkele steun kan rekenen aangezien de sociale partners in de regel deel uitmaken van een adviesraad binnen de SERV.

Ik heb begrip voor deze argumentatie en heb aangegeven bereid te zijn om ook andere pistes te bekijken en te bespreken op voorwaarde dat er aangesloten wordt bij bestaande structuren. Waarom is dat belangrijk? U kunt dat een dogma noemen, maar het is wel in de geest van het regeerakkoord en van de duidelijke beleidskeuzes die zijn gemaakt om een versnippering van entiteiten en adviesraden tegen te gaan en opnieuw een zoveelste structuur op te richten. Dat druist absoluut in tegen de geest van het regeerakkoord, maar het zou ook niet verstandig zijn om een zoveelste adviesraad op te richten.

Er zijn vandaag ook bestaande kaders waarbinnen de opdracht van de adviesraad perfect kan worden verankerd en waardoor efficiëntiewinsten kunnen worden gegenereerd, zonder daarmee de onafhankelijkheid te ondermijnen en waarbinnen alle verenigingen die wensen aan te sluiten dit op gelijke voet kunnen doen. Het gaat dus om een administratieve inbedding in een bestaande organisatie en geen inhoudelijke inbedding. De inhoudelijke onafhankelijkheid moet vooropstaan en dat wordt ook gegarandeerd.

Verschillende pistes werden in openheid met NOOZO besproken waarbij voor- en nadelen uitvoerig tegenover elkaar werden afgewogen.

We hebben er al een zeer lang parcours op zitten, en ik heb dan ook begrip voor het ongeduld dat in het veld leeft, maar ik stel hier nu een goede oplossing voor en ik zou graag hebben dat daarin wordt meegegaan. Ik ben begaan met wat er in het veld leeft, maar dat neemt niet weg dat we ook moeten gaan voor een solide werkvorm. Ik heb uitgelegd wat de initiële bedoeling was en er is nu een duidelijke keuze gemaakt voor GRIP. We kiezen daarmee voor een solide werkvorm die de nodige efficiëntie aan de dag legt en dat ook al heeft bewezen in samenwerking met minister Muyters voor het beleidsdomein Werk.

Mijnheer Van Malderen, u vraagt op welke manier ik daarover overleg heb met de minister van Welzijn. Ik neem dit initiatief als minister van Gelijke Kansen. Bij de ene vraag ben ik alleen bevoegd, bij een andere is het een horizontale bevoegdheid. U weet dat het een horizontale bevoegdheid is. De adviesraad krijgt ook een intersectorale opdracht en zal het Vlaams beleid dus kunnen adviseren in al zijn bevoegdheden, ook wat het beleidsdomein Welzijn betreft. Het is dus intersectoraal en helemaal horizontaal: elke minister met zijn of haar beleidsdomeinen die daar adviezen van wil krijgen, kan dat. Dat is absoluut geen probleem.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord en voor de schets die u hebt gemaakt over de historiek van dit dossier. Ik begrijp heel goed dat men beducht is om allerlei op zich losstaande adviesraden te laten zweven en dat men vanuit die filosofie kiest voor de verankering in een bestaande vzw. U hebt ook heel duidelijk aangegeven dat dit een administratieve verankering is. Ik denk dat dat heel belangrijk is, want het is cruciaal dat deze adviesstructuur inhoudelijk onafhankelijk haar werk kan verrichten. Zo niet, is dat weinig zinvol.

U hebt ook aangegeven dat er een evaluatie kan volgen en mogelijks ook een bijsturing.

Het voorbeeld dat u geeft van minister Muyters waarbij een gelijkaardige manier van werken wordt gebruikt, kan vertrouwen geven om dit een kans te geven, maar ik blijf het ergens wel jammer vinden dat we niet de volledige mogelijkheid kunnen benutten om een onafhankelijke vzw autonoom te laten werken.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb minstens gedeeltelijk een aantal zaken gehoord waar we ook naar gevraagd hebben, maar ik heb ook een aantal zaken niet gehoord. Ik kom daar nog op terug.

Ik begin met een bedenking. Wat er ook uit de bus komt – en ik hoop vurig samen met de collega dat er iets uit de bus komt dat functioneert – ik hoop dat het dan minder top-down kan functioneren dan het proces dat u hier net hebt geschetst. Op een bepaald moment zegt u dat u hebt beslist dat het dan maar moet aansluiten bij de SERV, terwijl de SERV-partners daar zelf eigenlijk helemaal niet op zaten te wachten. Dat staat haaks op de manier van werken van de SERV, laat

staan dat er binnen het werkveld personen met een handicap naar gevraagd zou zijn. Dat is behoorlijk top-down in zijn benadering, maar ik vind dat ook terug wanneer u zegt dat het GRIP zal zijn omdat er anders niet kan worden gestart.

Mijn bijkomende vraag is wat GRIP daar zelf van vindt. Ik heb begrip voor de pragmatiek die u probeert te zoeken, maar betekent dit dan dat er adviesraad binnen GRIP wordt ondergebracht? Ik vermoed dat daar dan een aantal bijkomende middelen naartoe gaan maar kan bijvoorbeeld GRIP dat vandaag een vertegenwoordigende functie heeft op tal van domeinen, niet alleen als kenniscentrum inzake werk en handicap maar ook als burgerrechtenbeweging die werkt met leden, zetelen in zichzelf als host van de adviesstructuur? En hoe liggen dan de verhoudingen met andere leden van die toekomstige adviesstructuur? Minister, ik merk dat deze vraag u een beetje verveelt, maar dit is toch wel een praktische vraag die men zich op het terrein zal stellen. Is dit afgetoetst binnen GRIP? Hoe ziet men dat praktisch? En wat is het standpunt van de rest van het werkveld over die benadering?

Een andere bedenking is dat ik dit een vrij dogmatische en arbitraire benadering vind. En wat het woordgebruik betreft wanneer u het hebt over de zoveelste adviesraad, vind ik dat dit thema meer respect verdient dan de connotatie van de zoveelste adviesraad. Het ligt niet aan degenen die het vragen noch aan het thema dat het de zoveelste structuur is. Ik ben gerust bereid om met de luizenkam doorheen het oerwoud aan structuren te gaan om er een aantal uit te halen, samen te voegen enzovoort. Ik vind dat we hier een pragmatische benadering moeten hebben en moeten vertrekken vanuit een helder criterium: inhoudelijke organisatorische onafhankelijkheid en dan doen wat nodig is om dat te realiseren.

Nog een bijkomende vraag die volgens mij niet beantwoord is, tenzij heel indirect. Ik had u gevraagd naar de termijnen. Wanneer ziet u deze oefening landen? U zegt dat we hopelijk snel van start kunnen gaan, maar sta me toe te zeggen dat ik dit weinig precies vind. Wanneer denkt u dat deze raad gaat effectief van start kan gaan? We zijn behoorlijk opgeschoten in de legislatuur, ik denk dan ook dat het terecht is om te peilen naar een redelijke termijn waarbinnen u het vehikel, wat het ook is en met alle opmerkingen die ik ook heb gemaakt, ziet functioneren.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Ik wil beginnen met te zeggen dat het absoluut nodig is dat die adviesraad er komt tijdens het resterende jaar van de legislatuur. Ik hoop dat daar kamerbreed een consensus over is.

Ik ben naar deze commissievergadering gekomen om het antwoord te horen op een specifiek deel van de vraag waarom er geen nieuwe vzw komt. Ik heb wel op voorhand bij GRIP gehoord hoe zij daarnaar kijken. Ik heb begrepen dat er een openheid is om dat een ernstige manier te doen en dat zij zelf vragende partij zijn om dat goed op te volgen en te evalueren, maar ik hoor daar graag uw mening over.

U bent natuurlijk vertrokken van het eerste uitgangspunt, namelijk dat er geen nieuwe vzw mag zijn. Ik wil graag horen waarom niet, maar de antwoorden die ik hoor, minister – en misschien kunt u dit nog verder toelichten – vind ik weinig onderbouwd. U zegt dat u niet een zoveelste adviesraad wenst op te richten. Er zijn 120.000 mensen met een handicap, we hebben ook voor ouderen een adviesraad en net omdat er andere adviesraden bestaan, denk ik dat dit een argument is om ook voor mensen met een handicap een afzonderlijke adviesraad te hebben. Ik zie dat niet als een totale versnippering van het landschap, maar als een erkenning van de stem van mensen met een handicap om over alle beleidsdomeinen heen hun visie en mening te geven.

Het lijkt me een goede zaak om dat te doen en het argument om hier geen aparte vzw voor op te richten, enkel en alleen vanuit bijna het dogma dat er geen

nieuwe vzw's mogen zijn, vind ik te weinig onderbouwd. Ik zeg dat met veel respect voor GRIP en met veel vertrouwen in hun manier van werken, maar het gaat hier voor mij wel over een principekeuze. Er wordt gevraagd om net zoals voor andere groepen in onze samenleving een goede adviesraad hebben en de vraag is ook waarom dat hier niet kan. Ik denk dat een aparte werking een meerwaarde zou zijn, zeker wanneer men kijkt naar de weg die nog moet worden afgelegd voor inclusie in onze samenleving.

Als we zien in al die beleidsdomeinen hoeveel er nog moet veranderen om inclusie te realiseren en er effectief voor te zorgen dat we een samenleving hebben waar mensen met een handicap dezelfde rechten hebben en op dezelfde manier kunnen participeren als mensen zonder handicap, dan denk ik dat die adviesraad absoluut werk zal hebben en zeker bestaansrecht heeft.

De voorzitter: Mevrouw van der Vloet heeft het woord.

Tine van der Vloet (N-VA): Ik wil even reageren op de repliek van de heer Van Malderen. Hij zegt dat de minister zegt dat de SERV geen optie was en dat ze dan maar gaan zoeken is naar een andere structuur. Mij leek het zo dat de minister juist heeft verteld dat NOOZO het niet echt een optie vond om de kar aan te hangen bij de SERV. Het is dan ook goed dat de minister verder kijkt. De SERV stond op zich in het regeerakkoord en het is dan ook goed dat er een andere mogelijkheid wordt aangereikt.

Ik sluit me aan bij de mening van de minister dat ze niet nog meer structuren wil opbouwen. GRIP wordt vanuit Vlaanderen mee gesubsidieerd, en het is dan toch wel belangrijk om daar de administratieve kar aan vast te hangen.

De minister heeft heel duidelijk gezegd dat het inhoudelijk wel onafhankelijk moet zijn. Ik sta daar ook volledig achter omdat dit echt wel nodig is. Volgens mij kan dit perfect onder de noemer van GRIP. We zien dat het werkt bij Werk. Waarom zou het niet over alle domeinen heen lukken om in een bestaande structuur onafhankelijke inhoud te garanderen?

Ik kijk ernaar uit wanneer dit wordt uitgerold. Ik hoop ook dat dit snel gebeurt, want het is heel belangrijk dat deze mensen een stem krijgen richting het beleid. Ik ben ervan overtuigd dat onze minister er niet aan twijfelt dat dit van groot belang is.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Het zal u niet verbazen dat ik onderschrijf wat mevrouw van der Vloet zegt. Ik heb er eigenlijk weinig aan toe te voegen.

Ik heb wel geantwoord op de vragen. Dat we als partijen soms van mening verschillen, is dan maar zo. Het regeerakkoord is zeer duidelijk.

Mijnheer Van Malderen, u weet zeer goed wie bevoegd minister was in de vorige regering, namelijk uw partijgenoot Pascal Smet. Toen werd de SERV heel duidelijk als mogelijkheid naar voren geschoven, zonder een euro aan middelen. Wij hebben de SERV ook naar voren geschoven als mogelijkheid, maar uit respect voor NOOZO en voor de SERV zelf hebben we gezocht naar een andere oplossing en tegelijkertijd 350.000 euro recurrent ingeschreven. Wat uw minister niet heeft gedaan, hebben wij aan het begin van de legislatuur wel gedaan.

Wanneer gaat het van start? GRIP heeft gegarandeerd dat dit dit jaar nog kan. Ik heb u al gezegd dat we in middelen hebben voorzien. Het is een beetje jammer dat die op de begroting staan, maar niet worden aangewend want het is inderdaad belangrijk dat ook deze mensen vertegenwoordigd worden in een adviesraad. Dat

is echt superbelangrijk. Het is jammer dat de middelen waarin al twee jaar is voorzien, gewoon op de begroting staan.

Ik heb er ook alle vertrouwen in dat GRIP dit kan doen, zoals de meesten hier aanwezig. Ze hebben ervaring en ze bewijzen ook dat het kan en dat ze het op een onafhankelijke manier willen doen, bijvoorbeeld door de samenwerking met het beleidsdomein Werk.

U kunt het niet eens zijn met deze keuze, maar het is belangrijk dat er heel snel een adviesorgaan komt. Dit is er nu in samenspraak met de organisaties, maar ik geef grif toe dat niet iedereen het eens is met deze keuze. We kunnen perfect nog twee jaar blijven praten en onderhandelen over welke structuur het dan wel moet worden, maar ik leg GRIP voor en zij zijn bereid om dat te doen. Ze hebben de nodige ervaring zodat we zeker nog dit jaar van start kunnen gaan met een adviesraad die meer dan broodnodig is en die ook onmiddellijk gefinancierd zal worden.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Ik vind de toezegging “zeker dit jaar” essentieel. Ik schrijf dat in zeer grote kapitalen op mijn blad. We zullen dit opvolgen.

Ik herhaal de opmerking dat dit onder een beter gesternte had kunnen starten als we er wat meer pragmatisch en minder dogmatisch en minder arbitrair naar hadden gekeken. Op het moment van de oprichting zullen we wel blij zijn dat dit effectief wordt gerealiseerd. Ik tel – ik vermoed met nog een aantal anderen – af.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.